

שנה טובה

לאורי אבנרי ולכל משפחת העולם הזה: שנה טובה, שנת שלום והצלחה. יורה ודוטפי משעור, בית לחם

שנת שלום, יצירה והגשמת שאיפות. רב"ט מיקי פואלי, צה"ל

שנה טובה למערכת ולמדור המכתבים. יוחנן דונוב, קריית עמל, חיפה

פרשת הרופאים

"העולם הזה" 1933, "המיסחר במוות" חשיפת פרשיות נעלמות בעניין פרופסור הוכמן.

סוף-סוף הורד המסווה מעל פני אותם הרופאים המבויים את מיקצוע הרפואה וגורמים לאנשים להיות ספקניים לגבי יושרם המיקצועי של כל האוחזים במיקצוע חשוב זה.

המשיכו לטפל בבעייה כאובה זו. רותי גורדמן, תל-אביב

הודהית עם כל מילה שהופיעה בשתי הכתבות "שוק שחור בחלוק לבן". רק מי שעבר על בשרו ממש, ציפיה מתוחה בתמישה חודשים לאישפוי, יוכל להבין עד כמה מועז הדבר לדעת כי יש כאלה המתקבלים, למעשה על חשבוננו ועל חשבון דומים לי, לאישפוי ללא תור תמורת תשלום כסף למנהל המחלקה.

לוא ראשוני וחלוצי הרפואה בארץ היו קמים מקבריהם ומגלים מה מתרחש כיום בשטח זה היו מיתפלים.

דני אביב, תל-אביב

קראתי את הכתבה בעניין רב, אבל אני חושבת שהגזמתם.

אתם עושים מישפט לרופא מפורסם שטרם הוכחה אשמתו. וכידוע, כל עוד לא הוכחה אשמתו של אדם, הוא זכאי. אינני מכירה את פרופסור הוכמן ולשמתי חתי רבה אף אחד מבני משפחתי לא נזקק לשירותי המחלקה שלו בהדסה. אבל אין ספק שתרומתו של פרופסור הוכמן לקידום הרפואה היא רבה, ואין צורך ללכת לך אדם בבוק כה רב טרם הוכחה אשמתו.

דורות ברעם, ירושלים

העולם הזה לא הוציא פסק-דין. הוא הביא את מימצאי העובדות שגילה:

(א) עדותן של שתי אלמנות שבעליהן היו במחלקתו של פרופסור הוכמן במשך שנה וחצי, וכל אותו הזמן הן נאלצו לשלם כסף לפרופסור.

(ב) תלונות עובדי חדרי המיון כלפי פרופסור הוכמן, שסופרו לצוות אנשי האר-יברסיטה שנטקו בחקר יחסי-עבודה ב"בית-החולים הדסה."

ג'ונגל המיספרים הירוקים

הכתבה ג'ונגל המיספרים הירוקים (העולם הזה 1930) היתה מאה אחוז. אבל חיבים להמשיך.

אני עצמי נהג שכיר והתייצבתי בירושלים בפני הוועדה, אחרי פירסום הכתבה, ולהפתעתי ישב עדיין עורר-הדין צבי סתי בדיון, כאילו כלום לא אירע.

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תאריך: 136 • מען מכרתי: "עולמפרס" • מודפס ב"רסום החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב כך אבנדרור • הפצה: "גר" בע"מ • גלופות: "צינקוגרפיה כספי בע"מ" • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קיא קי

חד האסונות המיקצועיים העלולים לקרות לעיתונאי הוא התפוצצותו של סקופ בטרם עת. צוות עיתונאי עוסק בחקירה, מתקדם צעד-צעד, חושף פרטים סנסציוניים, מאמת אותם בעבודה סב-לנית, מגבש קו לפירסומם. והנה, ערב הפירסום הגדול, הוא פותח עיתון אחר ומוצא שם שהעניין התפוצץ. זה קורה לעיתים, וזה תמיד מתקבל כטרגדיה. לפני שבועיים זה קרה לנו — ואנחנו דווקא שמחנו.

שוק שחור בחלוק לבן

במשך כמה וכמה שבועות עבדנו על נושא שעורר בנו רגשות מרים. הגדרנו אותו באחת משיבות המערכת, בשם: "שוק שחור בחלוק לבן".

תחילה היו רינונים שהגיעו אל חברי-המערכת, מיכתבים אנונימיים שנתקבלו אצלנו, וסיפורים אישיים ששמענו מפי פרופסורים נכבדים ביותר.

לא היו אלה סיפורים חדשים. מזה זמן רב ידענו שמשוה יסודי אינו כשורה במיקצוע הרפואה. אבל לנושא עיתונאי, כמו לכל נושא אחר, קורה שהוא נמצא אי-שם בתודעה, אך לפתע מגיע הרגע שהכל מרגישים שהעניין בשל.

הדחיפה האחרונה ניתנה עליידי סיפור מועזע שהגיע אלינו, ושנגע לפרופסור שאז כמעט ולא ידענו את שמו — אברהם הוכמן.

אינו זוכר נושא שדיברנו עליו פעמים כה רבות בישיבות המערכת, ושסביבו התנהלו במערכת עצמה ויכוחים כה נרגשים ומושכים. נדמה שבמשך למעלה מחודש לא היתה לנו אף ישיבת-מערכת יומית אחת מבלי שהנושא עלה בו. נמסר דו"ח על התקדמות החקירה, דובר על האספקטים הציבוריים, ועל הקו שיש לגקוט אותו.

כיום, בדיעבד, נדמה שבגלל הוויכוחים הממושכים האלה הפסדנו סקופ ממדרגה ראשונה. יכולנו לפוצץ את העניין לפני כל שאר כלי-התקשורת, ולפני שנודע על פעולת ועדת בית-החולים בעניין זה. כל החומר שפורסם לאחר מכן, והרבה יותר מזה, כבר היה בידנינו. מדוע היססנו?

סחורה ששונה חיים

קורם כה, בגלל מהות הדברים שייחוסו להוכמן, ולפרופסורים האחרים שטיפלנו בהם. נדמה שאין דברים שפלים ונתעבים יותר מאשר השוק השחור בסחורה ששמה חיים, המיסחר במכאובים, או הססרות בתיקוה לחייהם.

דווקא משום כך, הרגשנו שאסור לפרסם את הדברים, עד שסולק הספק הסביר האחרון, עד שנעשה כל דבר אפשרי כדי לוודא כל פרט ופרט. וכך נשלח הצוות שוב ושוב להוסיף, לברר, לאמת, לאשר. היה עוד שיקול.

מזה שנים מתנהלת בארץ הסתה פרועה נגד מיקצוע הרפואה בכלל, ונגד הרופאים בפרט. עסקנים דתיים החליטו להפוך אמונות טפלות חשוכות לסחורה בשוק הפוליטי.

המונים מוסתים תקפו רופאים, וקנאים מטרפים שלחו להם מיכתבי-איום בתוספת כדורי אקדחים. בכנסת הושמעו נאומים שתיארו את הרופאים כעדת בני-שטן, אויבי-הציבור.

העולם הזה התייצב נגד מערכה זו בכל כוחו. אורי אבנרי היה בכנסת הדובר העיקרי במערכת ההגנה על הרופאים, אף כששרי-הבריאות גימגמו. נקשרו קשרים עקי רוניים הדוקים בין העוסקים ובנינו, במאבק משותף למען חברה מתקדמת.

הנהגה באו הגילויים המחפירים על תופעות של התנוונות ובגידה ביעוד האנושי של הרפואה. ידענו שאם נפרסם אותם, אנו עלולים למצוא את עצמנו, בעל כורחנו, במחנה אחד עם אויבי-הרפואה, ולספק להם תחמיש להסתה חדשה.

ברור שלא עלה על דעתנו לגנוז את הפירסום בגלל שיקול זה. אבל היינו מודעים לסיכון המיוחד הכרוך בפירסום, ועל כן שקלנו שוב ושוב את גישתנו אליו, את צורת הפירסום ואת הלקחים שיש להסיק.

נוסקנות נורחיקות-לכת

פי התוכנית, היה פירסום הסידרה צריך להתחיל בגיליון זה. הכל הוכן וכוון לכך.

ואז, בעודנו עוסקים עד מעל לראש בהכנת גיליון-ההגה המוגדל של ראש-השנה (ואני מקווה שהוא מצא חן בעיניך בתוכנו ובגודלו) התפוצצה הפצצה. העיתונות הכללית דיווחה על מסקנות ועדת-האתיקה של בית-החולים נגד הפרופסור הוכמן.

מאותו רגע לא היה עוד טעם בדחייה. החלטנו להתחיל מייד בפירסום הידוע לנו, וכך נכללה הכתבה הראשונה של הסידרה עוד בגיליון ראש-השנה, מבלי להופיע על השער שכבר היה מודפס.

מי שעילעל בגיליון תם, יכול היה לקבל את הרושם שהכתבה אינה אלא חזרה על הפירסומים בעיתונים. אך רושם זה קיפה קשה את חברי-המערכת שעסקו בנושא. כי הכתבה היתה בלתי-תלוויה לגמרי בפירסומים האחרים. היא הכילה הומר אותנטי חדש לגמרי, שנאסף בעבודה קשה. מי שקרא את הדברים, בוודאי התרשם מכך.

אמרתי בהתחלה שהפעם שמחנו דווקא על אובדן הסקופ. אנו מאמינים שההתפוררות הרחבה של החומר, וכניסת המוסדות הרפואיים והממלכתיים לעניין בשלב מוקדם, יוסיפו ליעילות הגילויים, ימנעו את טישטוש ויכריחו את המוסדות האחראיים להסיק מסקנות מרחיקות-לכת — ולא דווקא לגבי המיקרה המיוחד של הפרופסור הוכמן בלבד.

כדי להבטיח זאת, אנחנו ממשיכים בפירסום הסידרה

העולם הזה

בהפסקת הדיון, חברי ואני חשכנו שאור לי הוא לא קרא את מה שנכתב עליו בהעולם הזה, לכן שמנו גיליון על השולחן. כשחזרו חברי הוועדה לאולם, מר סתי נחפו ושם את הגיליון על מושבו והת-יישב עליו. לפי תגובתו, ידע היטב מה נכתב עליו. כל מה שכתבתם — אמת. המשיכו, עד שלא תהיה לו ברירה אלא להתפטר.

א. גורדוני, תל-אביב

לכתבה שלכם על חלוקת הרישיונות לנהגי מוניות, השלכה ציבורית חשובה. אני עצמי נהג מונית שכיר בעל ותק של 25 שנות נהיגה, וביקשתי חזור ובקוש רישיון וטרם הצלחתי לקבל. באותו זמן, נהגים אחרים, שעוברים בדרכי שותד ומיר-מה, זכו לרישיון כעבור זמן קצר. המשיכו ללחוץ לטוהר-כפיים בנושא זה. אברהם נוי-הויור, חיפה

האם השר שיקר?

בגיליון העולם הזה (1932) הופיעה כתבה תחת הכותרת "האם השר שיקר לח"כים" שעסקה בעניין משכורתו של מנהל הטל-וויזיה הלימודית מר לורברבוים. ברצוננו לציין כי הכותרת היטעתה את הקוראים, כיוון ששר-החינוך והתרבות מר אהרון ידלון לא היה מעורב בעניין ואף לא נתבקש למסור מידע בנושא זה ל-כנסת או לאחת מוועדותיה. אגב, גם תוכן

שריחינוך אהרון ידלון מי מחזיק בהגה?

הכתבה עצמו אינו מניח מקום לספק שהשר לא היה מעורב בצורה כלשהי ב-פרשת וכוורת הרשימה כפי שהיא, גרי-מה עוול לא מוצדק לשר.

ישראל כהן, דובר משרד-החינוך והתרבות, ירושלים

ח"כ יוסי שריד פנה אל מנכ"ל משרד-החינוך והתרבות, וקיבל את התשובה הכוזבת ממלא-מקום המנכ"ל, מיש-נה"המנכ"ל מר שוחט. העולם הזה הניח שהמישנה-למנכ"ל פועל על דעת השר, ומצטער אם טעה בכך.

כשיבוא שיום

ע"ה הארץ

כשיבוא שלום על הארץ ונרקוד עלי

שנה מפוצצת

לכל ידידנו, לעומדים אתנו בקשרי-מסחר, לעובדים ולכל בית כור

שנה טובה, שנת שלום, שנה של נחת רוח

מאחלים

חרושת חמורי נפץ בע"נו

אין צורך להוסיף מילים למודעה שהופיעה בגיליון ערב ראש השנה של מעריב. הקשר האירוני בין נחת-רוח ובין חומרי נפץ, מדבר בעד עצמו.

יעקב שדר, רעננה